

Til Folketingets udvalg for Miljø- og fødevarer
v. formand, Hans Kristian Skibby

Med henvisning til DR program Jorden kalder – Fuglene forsvinder, vil vi gerne henvende os til udvalget i et forsøg på at få udvalgets hjælp til fremadrettet at få så meget biodiversitet i agerlandet som overhovedet muligt for de penge, som der bliver stillet til rådighed.

Overordnet er det vigtigt at forstå, at agerlandsarterne (som alle er klar over er gået meget tilbage) lige fra det mindste insekt til firben, lærke, vibe, agerhøne og hare gennem et par årtusinder har knyttet deres livscyklus til de dyrkede marker og skal have alle deres fornødenheder som føde skjul og ynglemuligheder dækket i de marker og i det område, hvor de nu engang har slået sig ned.

Dem kan man ikke hjælpe ved store naturgenopretningsprojekter mange kilometer borte eller ved at leje fjernbrak i et andet sogn. Det hjælper ikke viben på Lolland, at landmanden har lejet 30 ha fjernbrak ved Hvide Sande.

Vi er en lille klub med under 200 medlemmer, som nu på tredje år arbejder med denne problemstilling i et naturprojekt - Mere natur i agerlandet - hos 30 lodsejere med i alt mere end 5.000 ha i Skive og Viborg Kommuner. Projektet sker i samarbejde med rådgivningsvirksomheder og organisationer, og det støttes af kommuner, fonde og foreninger. Vil man vide mere om vores projekt, kan jeg henvise til vores årsrapport for 2023, der kan findes via dette link. <https://www.midtjyskjagthundeklub.dk/post/%C3%A5rsrapport-2023>.

Når man læser hovedpunkterne i den nye EU-forordning om natur og biodiversitet og aftalen i den grønne trepart, er det sød musik i ørerne på os, der bruger meget af vores tid på at finde løsninger, der kan forbedre levevilkårene for agerlandsfaunaen og dermed være med til at skabe større biodiversitet i det åbne land og i dyrkningsfladen. Desværre støder vi alt for ofte på, at regler udarbejdet af forskellige styrelser gør det meget besværligt at få etableret de løsninger, som vil have den største effekt. Det fører desværre ikke så sjældent til, at landmændene vælger de nemmeste løsninger, som så oftest også er dem, der giver mindst på biodiversitetskontoen.

Et godt eksempel på den nemme løsning er dette forårs mange ny-anlagte arealer med bestøverbrak, fordi man i en presset situation kunne få en ganske betydelig ekstra hektarstøtte for etablering af arealerne under biodiversitetsordningen.

Naturligvis er der biodiversitet i blomstermarkerne i form af en masse vingede insekter, men for alle jordrugende fugle hører effekten hurtigt op. Ca. 50 – 60 dage efter udsåning er plantevæksten så høj og tæt, at den lukker. Der bliver koldt og mørkt og tæt i bunden, med det resultat, at de jordrugende fugle som f.eks. vibe, sanglærke og agerhøne ikke har gavn af arealerne.

Hele indrapporteringen giver også problemer i forhold til at få de bedste løsninger, når der skal markeres præcist på markkort eller for småbiotopers vedkommen i særskilt kortlag. Sidstnævnte, som burde være EU's og samfundets gave til agerlandsfaunaen, anvendes stort set ikke, da der er bundet en lang række helt uforstående regler for, hvad man må og ikke må, i halen på småbiotoperne.

Hvis vi skal komme med et godt bud på, hvad det virkelig er, vi har brug for, hvis agerlandsarterne for alvor skal tilgodeses, kan vi nævne to hovedelementer.

1. Permanente landskabselementer. Det danske landskab har mistet i tusindvis af disse de seneste 50 år, hvorfor tiltag som mindre krat med lave buske, eller insektvolde vil have en yderst positiv effekt på mange arter i det åbne land.

2. Arealer med åben lav vegetation, hvor solen kan komme til og opvarme jorden, og hvor en lang række planter kan blomstre og afgive frø. Disse arealer må gerne ligge op ad bræmmer med vedvarende gammelt græs, så rigtig mange insekter kan vandre fra overvintringsstederne i græsbræmmerne og ud i de blomstrende arealer.

Hvordan gøres det så på den for alle absolut bedste og letteste måde?

Begrebet småbiotop udvides til at gælde alle former for tiltag, der kan gavne biodiversiteten. Krat, insektvolde, blomsterstriber eller naturligt fremspiring fra stub. Det sidste er måske noget af det allerbedste, da det bygger på den vilde flora og derfor er med til at give en meget høj biodiversitet.

Det skal naturligvis være muligt at pleje arealerne så som at renholde plantede buske, eventuel jordbehandling efter et par år for et fjerne kvik, brændenælder, tidsler mm. Nye planter vil spire frem og hele tiden være med at give et udbud af alt det, vi alle sammen godt ved, der er så stor mangel på i dyrkningsfladen.

Og for at det hele så skal være attraktivt og have den ønskede effekt, bør det naturligvis være en del af regeringens ønske om at friholde en vis procentdel af landbrugsarealer for landbrugsaktiviteter. Det skal naturligvis være på hver enkelt ejendom, så agerlandsfaunaen kan have gavn af tiltagene uanset, hvor det pågældende landbrug ligger, og så bør anmeldelsen af det pågældende areal kunne begrænses til en simpel angivelse med en streg på markkort, med vedheftet notat på, hvor mange m², der er tale om.

Vi håber meget, at Miljø- og Fødevarerudvalget vil tage vores henvendelse seriøst og i de kommende forhandlinger vil være med til at fremme de bedste løsninger for stort og småt i det danske agerland.

Med venlig hilsen
Flemming Østergaard
Projektleder – Mere natur i agerlandet

Tlf. 24 82 10 93
Mail: mail@storaens.dk